

# SVOBODNA SLOVENIJA

## ESLOVENIA LIBRE

AÑO XXXIII (27).

No. (Štev.) 40

BUENOS AIRES

3. oktobra 1974

### Stalna kriza

#### demokracije

Protivladna zarota, ki je bila odkrita in zatrta pretekelo nedeljo 29. septembra, in naslednje dni, v Boliviji, državi ki leži v srcu Južne Amerike, je le delno presenetila javnost. Resnične, navidezne in namišljene zarote v mnogih latinskoameriških državah, in zlasti v Boliviji so tako številne in običajne, da žal špadajo že v folkloru krajevne politike. Ta, ki jo danes komentiramo, pa na sovjetvenem pomen zaradi posebnega političnega trenutka, ki ga živi Bolivija. Prevratni načrt, katerega vidna glava, (general Eladio Sánchez Gironda), je bil takoj prijet in izgnan v Argentine, je verjetno bolj koristil kot škodoval vladu generala Banzerja, ki ima tako priliko za uvedbo politike trde roke, katera lahko obračuna tudi z navadnimi političnimi nasprotniki. To ima lahko usodne posledice če upoštavamo dejstvo, da bodo v tej državi skliceane splošne predsedniške volitve za prihodnje leto.

Političen položaj Bolivije je svojestrven. Lahko ugotovimo, da je tam demokracija v stalni krizi, in da so tudi nekateri ustavní predsedniki v zadnjih desetletjih izšli iz vojaških vrst. Ta primer naj bi se ponovil prihodnje leto. Sedanji predsednik, general Hugo Banzer, je prevzel oblast ko je vojska pod njegovim vodstvom strmoglavlila prejšnjega predsednika generala Torresa. Ta je v svoji politiki zašel po mnenju vojske preveč na levo, se opri na delavstvo, organiziral ljudske komiteje po marksističnem vzorcu, a doživel odgovor pri kmečkem prebivalstvu, ki tvori 65 odstotkov bolivijskega prebivalstva. Po strmoglavljenju je prevrat zanihal prav v nasprotno stran, na desno. In njegov naslednik je iskal zaslonko bistveno med kmečkim prebivalstvom.

Pred kratkim je vlada objavila, da bo za prihodnje leto sklicala plebiscit. V tem naj bi narod odločil, če želi da država ostane v sedanjem političnem stanju, ali se odloči za splošne volitve, ki naj bi bile potem sklicane. S tem je bila dana neke vrste demokratična alternativa. General Banzer je tudi izjavil, da se na morebitnih predsedniških volitvah on nikakor ne bo predstavil. V prepričanju, da se bo narod odločil za volitve je ena izmed strank (FSB, Bolivijska socialistična falanga, desničarske orientacije), že določila za svojega kandidata María Gutierrez.

A nenadoma je prišel preobrat. Pred dnevi je Banzer preklical plebiscit in izjavil, da bodo skliceane splošne volitve. On sam pa da je pripravljen storiti „kar bo narod želel“. Če bi narod zahteval, da kandidira, bo kandidiral. „Na tem mestu sem zato, da ubogam svoj narod.“ Temu je sledila ofenziva kmečkega prebivalstva. Glavni tajnik kmečkih delavcev, Mario Céspedes, je izjavil da večinsko kmečko prebivalstvo so glasno podpira Banzerja kot predsedniškega kandidata. Sličen položaj bi zavzela novoustanovljena Fuerza Revolucionaria Barrentista, ki je izjavila da misli postaviti za svojega kandidata „kakega vojaka“. Neznanka bi bila te Movimiento Nacionalista Revolucionario, katere vsedržavna konvencija se bo sestala v kratkem. A omenimo, da je eden njenih vodij, Ciro Humboldt, bil pred kratkim izgnan, in bil sedaj, po ilegalnem povratku, obtožen udeležbe pri ponesrečeni zaroti.

Zadnje dni je krožila vest, da general Banzer namerava odstopiti kot predsednik, da bi tako lahko kandidiral na prihodnjih volitvah. Te naj bi bile leta 1975 in sicer maja ali oktobra. Medtem pa so tudi oborožene sile izjavile svoj pristanek na Banzerjevo kandidaturo. Minister za obrambo, general René Beranal je dejal, po obisku vojaških postojank po vsej državi, da so oborožene sile „soglasno izbrale Banzerja za predsedniškega kandidata“.

Ni težko razbrati iz vsega zgoraj navedenega, da Bolivija ni ravno na poti demokracije. Tudi vse potrjuje znano postavko, da so v nekaterih državah la-

### GLAVNA UREDNIKA „DRUŽINE“ IN „OGNJIŠČA“ V ZAPORU

V našem listu smo zadnje čase že večkrat poročali kako v domovini komunistična partija vedno pogosteje napada vse, kar je izven njenega območja, kar se ji ne pokorava. Ofenziva je vidna zlasti na verskem polju, kjer oblast vedno bolj krati pravice vernih državljanov, ter jih skuša ostrahovati, da bi se odrekli svojemu prepričanju, ali pa vsaj prenehali z vidnim verskim devojanjem.

V tej ofenzivi je pred kratkim (celoten proces je prišel do viška pred dnevi) partija segla na področje verskega tiska. Rdeči oblastniki ne morejo prenesti, da ima prav versko časopisie (tednik „Družina“ in mladinski mesečnik „Ognjišče“) v Sloveniji največjo naklado, da verniki to časopisie podpirajo, in da kljub vsem neprilikam ki jih partija stavi za izhajanje listov, krepko nadaljuje svoje poslanstvo v širjenju verske zavesti med Slovenci.

Najbolj seveda partijo bode, de se prav mladino vedno pogosteje zateka v vero, in tam išče ciljev, katerih ji markizem ne more dati. Tako so oblastniki segli po skrajnih ukrepih, da bi preprečili delovanje verskega časopisa. Pod pretvezo iskanja „finančnih nepravilnosti“, je očila 26. junija sestavljena komisija, ki je v Ljubljani do potankosti raziskala uredništvo „Družine“, in v upravi izvedla strogo preiskavo. Račun za računom, zapisek za zapiskom so pregledovali, da bi našli kako nepravilnost in lahko uvelji sodnijski postopek.

Rezultat tega dela razvidimo iz poročila, ki ga je omenjena „Komisija za Družbeni nadzor občine Ljubljana-Center“ objavila dne 17. septembra v Ljubljanskem „Delu“. Ko omenja „Družinę“ in „Ognjišče“, pravi o raziskovanju:

„Po pogledu dokumentov ter po zaslisanju lastnikov in izdajateljev „Družine“, to je vseh od slovenskih šefov pooblaščenih oseb, so inšpektorji ugotovili vrsto nepravilnosti in pomanjkljivosti v delovanju in poslovanju uredništva in uprave omcenjenega lista. O tem je komisija obvestila izvršne organe Skupščine občine Ljubljana Center ter pristojne organe v republiki.

Iz teh ugotovitev izhaja upravičen sum, da sta uredništvo in uprava verskega tednika „Družina“, ki izdajata tudi druge verske publikacije pridobila protipravno premožensko korist iz nudjenja uslug na lastnem IBM stavnem stroju, iz prodaje knjig drugih založnikov ter iz lastne založniške dejavnosti. Protipravno premožensko korist si je uredništvo „Družine“ pridobilo tudi iz nepravilno zaračunanega prometnega davka za nabavljena osnovna sredstva ter neobračunanega posebnega re-

tinske Amerike oborožene sile „le ena politična stranka ve“. Kriza demokracije v Boliviji je le skrajni predstavnik splošne krize v južni Ameriki, kjer male in velike države bolehačajo v tem smislu. V večini teh držav položaj ni normalen, ni popolne politične svobode, demokracija ni živa, ni zdrava. Tudi kadar že izgleda, da je razvoj usmerjen v demokracijo, nevadno ne pride do cilja, ker konča ali v skrajni levici ali v skrajni desnici.

Krivde ni iskati le pri oboroženih silah. Te včasih prerežejo normalen ustavni tek držav, včasih pa posežejo v dogodek prav, ko se ustava in narod nahajata v nevarnosti. Vzroke je treba iskati v celotnem zgodovinskem in političnem razvoju. Ta del sveta mora najti svoje bistvo in v njegovem duhu svoje politične in ustavne ustanove, ki bodo z leti zagotovile normalen demokratični razvoj. A za to je v prvi vrsti potrebna vzgoja narodov za demokracijo. V tem smislu pa odgovornost pada na vse: na stranke in njih voditelje, na oborožene sile, na civilne ustanove in tudi na Cerkev. Vzgoja za demokracijo je titansko delo, ki zahteva naporov in časa. Bodočnost čaka.

Oborožene sile, na civilne ustanove in tudi na Cerkev. Vzgoja za demokracijo je titansko delo, ki zahteva naporov in časa. Bodočnost čaka.

publiškega in občinskega davka pri nabavi repromateriala z lažnimi listinami.

Uredništvo in uprava „Družine“ sta v zadnjih letih izvedla tudi več javnih zbiranj denarja za različne sklade, ki jih je ustanovila cerkev kot so Sklad za misijone, Baragov sklad, Inozemski tiskovani sklad ter Tuzemski tiskovani sklad oziroma za takoimenovani „Sklad lačni otrok“, katerega sedež je v Zagrebu in po svojem statutu in statusu sploh ni verska ustanova. Uporaba sredstev iz teh skladov je bila po ugotovitvah inšpektorjev tudi nenamenska, ker ostajajo nepojasnjeni razni izdatki v precej viških vstopah, ki so bile nedokumentirano izročene posameznim osebam. Med drugim pa so iz teh skladov izplačevali visoke potnine ter razne račune za izgradnjo prizidka Teološke fakultete v Ljubljani, popravilo cerkva, nabavo opreme in avtomobilov ter podobno.

Ugotovitev inšpekejskih organov kažejo, da gre torej za spleť gospodarskih prestopkov oziroma prekrškov ter nepravilnosti in pomanjkljivosti v delovanju in poslovanju „Družine“, ki so jih posamezni inšpektorji tudi dokumentirali, sodniki pa prekrške in javno tožilstvo pa bosta postopala po pozitivnih pravnih predpisih.

Pri pregledu prostorov uredništva in uprave „Družine“ pa je bila najdena in zasežena tudi znatna količina sovražne emigrantske literature in je proti osebam, ki so osumljene vnašanja, prikrivanja in nezakonite uporabe teh publikacij, že uveden kazenski postopek.

Tako vladna komisija.

Do kje je pripeljal ta „kazenski postopek“ je razvidno iz poročila, katerega so v svet ponesle mednarodne tiskovne agencije. Te so 28. septembra poročale, da sta bila prijeta in poslana v zapor glavni urednik „Družine“ in „Ognjišče“ Drago Klemenčič in Franc Bole, oba duhovnika. Agencije so poročale tudi, da je bil Klemenčič obdolžen „finančnih nepravilnosti“ v „Družini“, in pa „zvez z inozemstvom“. Medtem pa je bila otočba za Boleta, da je izvajal „karitativno delovanje“, katero naj bi bilo v jugoslovanskem komunističnem raju protidrživo.

Zapor obeh urednikov je nov komunistič zločin, po katerem je partija segla v svojem besu in v svojem brezupnem naporu, da bi preprečila širjenje vernosti med narodom, in dokončno zatrila še tisti drobec svobode, ki ga narod potom vere uživa. A narod tudi sedaj, kot nikdar prej, ne bo klonil.

### Moskva zanika priprave za vpad v Jugoslavijo MADŽARSKI SATRAP KADAR V KREMLJU

V zvezi z razvojem dogodkov okoli procesa, na katerem je bilo v Peči v Jugoslaviji obsojenih nad 30 jugoslovanskih partijev, ki se zavzemajo za sovjetsko nadavlado nad Jugoslavijo in ki jih je Titova tajna policija odkrila da so organizirali svoj lastni partijski kongres in na njem „izvolili“ Titovega naslednika, ki naj bi „povabil“ sovjetsko vojsko na zasedbo Jugoslavije po Titovi smrti, je opazovalcem padel posebej v oči obisk, ki ga je pred nekaj dnevi napravil madžarski komunistični diktator Kadar v Moskvi.

Kremelj je poklical Kadra na obisk v Moskvo, da bi se z njim sovjetski veljaki dogovorili odn. da bi mu povedali, kako naj se Madžarska zadrži ob morebitnem vpodu sovjetske vojske iz Madžarske v Titovo Jugoslavijo. Kadar je v Kremlju kot poglavar satelitske Madžarske seveda samo poslušal in kimal Brežnjevu in sovjetskim generalom. Odigral naj bi enako vlogo, kakor so jo madžarski nacisti ob Hitlerjevcu vpadi v Jugoslavijo iz Madžarske 6. aprila 1941.

### Nuevo atentato a la libertad

El régimen comunista Yugoslavo ha llevado a cabo recientemente un nuevo atropello contra la libertad de prensa y la libertad de credos, que dice proteger en su Constitución. Las autoridades han decretado el arresto y encarcelado a los directores responsables del semanario católico esloveno „Družina“, de Ljubljana y de la revista mensual „Ognjišče“, también católica, dedicada a la juventud.

Con el arresto de ambos directores, los sacerdotes Drago Klemenčič y Franc Bole, culmina la campaña de varios meses, durante los cuales el régimen comunista trató de encontrar un justificativo, para llevar a cabo su atropello. Finalmente presentó contra el padre Klemenčič la acusación de „irregularidades financieras“ en el manejo de „Družina“ y de „relaciones con el extranjero“, mientras el padre Bole fue acusado por su „actividad caritativa“.

Este nuevo ataque contra la Iglesia y contra la libertad de prensa, bajo acusaciones inadmisibles, no hace más que mostrar la falta de libertad y de garantías constitucionales que se vive en Yugoslavia, cuyo régimen, bajo una máscara de liberalismo, persigue y castiga infatigablemente todo brote de libertad y de oposición, aunque esta se manifieste simplemente en la divulgación de la doctrina cristiana.

DR. PETER URBANC

### Slovenski izseljenci – resen narodni problem

Na letnjih devetih študijskih dneh v Dragi, 7. in 8. septembra, sta od izseljencev govorila dr. Peter Urbanc iz Kanade in dr. Janez Zdešar iz Nemčije. Iz zamejstva dr. Valentina Inzko in prof. Samo Pahor ter iz Ljubljane dr. Bratko Kreft.

Dr. Peter Urbanc je izbral temo „Socialni položaj izseljencev v Kanadi“, razprava je temeljila na socialni anketi, katero je predaval telj izvedel letos februarja med Slovenci v provinci Ontario v Kanadi in o kateri smo poročali tudi v Svobodni Sloveniji. Referat dr. Urbanca v Dragi je bil izredno zanimiv in zaenkrat objavljeno zaključne odstavke iz referata, v katerih je dr. Urbanc nakazal kakšen naj bi bil odnos med zamejstvom in izseljenjem. Nazorno pa je prikazal tudi vso tragiko izseljevanja Slovencev iz domovine v preteklosti in sedanosti.

Iz Slovenije nas obiše iz domovine po ena ali dve pevski ali glasbeni skupini na leto, ki običajno obišejo po kakih 3-4 mesta v Kanadi. Organizirano je to po privaten liniji. Pred dveleti letoma je bilo nekaj nepravjetnosti, ker sem poskusil to povezati s politiko, v obliki zastav z rdečo zvezdro, govorom konzula i. t. d. Izseljenci so reagirali in prišlo je celo do pobtega stekla. Letošnja prireditve je potekla brez političnih predpisov in mirno.

Slovenski izseljenci se živo zanimajo za problem zamejstva. Vsi vaši uspehi nas veselijo. Krivice, ki jih trpi te žalostijo. Slovenci v izseljenstvu vseh političnih prepričanj se v važnih stvareh sedaj končno, z malimi izjemami, najdemo na skupni fronti. Prireditve Prekmurcev, Primorcev so obiskovane od Kranjcev in obratno. Isto pomirjeno želimo tudi Vam zamejcem. Ko iščete zvezne in pomoč pred mednarodnimi forumi, ne pozabite da imajo izseljenici marsikako možnost interveniranja. Avstrijska mirovna pogodba je bila podpisana od Anglije, Amerike in Francije poleg Jugoslavije in Sovjetske Zveze. Londonski memorandum ravno tako. Prav je, da se obrnete na Jugoslavijo, imajoč v vidu omejene možnosti in voljo današnjega režima; toda nič ne škodi, ako se obrnete tudi na druge sodelnice pogodb direktno ali preko izseljencev. V obrambi Vaših interesov bi Vas radi videli suverene, brez kakih obremenitev, da se bomo odločili, da se sprememimo v povratnik.

Slovenski izseljenici predstavljajo resni narodni problem za današnji čas in smo že prišli do meje, ko to prehaja v krizo za rast slovenskega naroda. Umišljajmo, da kdo v domovini je treba na vsak način ustaviti in ako se bodo prične sprememile, je treba misliti tudi na povratnik.

V zgodovini slovenskega izseljenstva je število izseljencev danes doseglo absolutni maksimum. Da navedem samo še par števil: Prvo obdobje izseljenstva vpadla v Avstrijsko dobo od 1857 do 1914. Po statistikah — skrbno pregledanih — je bilo 280.000 odhodov in 30% povratnikov, torej v prvem obdobju smo izgubili 196.000 Slovencev, to je točno 3.440 ljudi na leto.

Druge obdobje izseljenstva vpadla v prvo Jugoslavijo od 1919 do 1929 z 44.700 odhodi in 10% povratnikov, kar nam da izgubo 2.000 ljudi na leto; vendar moramo resniči na ljubo povedati, da je prva Jugoslavija tudi absorbirala skoraj 60.000 primorskih emigrantov, torej zguba je bila toliko lažje preboljiva.

(Nad. na 2. str.)

in drugje po svetu, zlasti nekatero časopisje in tiskovne agencije.“

„Te pripovedke,“ piše „Pravda“, „pomenijo novo provokacijo, da bi pokvarili prijateljske odnose med dvema bratskima socialističnima državama.“

Opozavci, ki so natančno analizirali članek v „Pravdi“ pa ugotavljajo, da Kremelj v svojem navodilu agenciji Tass ni zanikal, da je ZSSR povečala število svojih čet na južnem Madžarskem. Prav tako ni „Pravda“ kritizirala niti formalno zavrgla obtožencev in drugih partijskih nasprotnikov Titovega režima in sistema, ki so jih zaprli in so bili na procesu že obsojeni.

## PETROLEJ V OSREDJU SVETOVNEGA ZANIMANJA

NEVARNOSTI ARABSKE PETROLEJSKE POLITIKE

Na letošnjem zasedanju Glavne skupščine ZN sta bila doslej najvažnejša govorja, ki sta jih imela severnoameriški predsednik Ford in njegov zunanjji minister Kissinger, če izvzamemo tretji govor, ki ga je imel čilski delegat v ZN, ki pa z vsebino prvi dveh nima zveze.

Ford in Kissinger sta govorila o nevarnostih hude gospodarske krize, ki lahko zajame ves svet in ki bo lahko hujša od gospodarske krize v letih 1930-1932, medtem ko je bil govor čilskega delegata usmerjen proti Kubi in ZSSR in povsem ideološkega značaja.

Ford in Kissinger sta z vso resnostenijo opozorila svobodni svet, da se nahaja pred resno gospodarsko krizo, če države, ki producira petrolej, ne bodo obdržale sedanjih cen temu gorivu ali še bolje, če jih ne bodo znižale. Sledenje novo zvišanje cen petroleju bo razplamelo že itak naraščajočo svetovno inflacijo, vsled katere pa spet ne bodo najbolj trpeče razvite industrijske države, temveč revne in nerazvite ali razvijajoče se države.

Ford je arabskim državam tudi odkrito povedal, da bo svobodni zahodni svet zaradi visokih petrolejskih cen prisiljen zvišati cene svojim živilom, ki jih izvaja Arabcem, kar pomeni, da bodo tudi Arabci morali dražje plačevati svoj uvoz.

To Fordovo opozorilo je nekateri, najbolj šovinistično arabsko časopisje in komunistični tisk označil za „ameriško grožnjo arabskim državam, da jih bodo uničili z laktou“, medtem ko so nekateri resni arabski dnevničniki zapisali, da bo zvišanje cen uvozenin povsem razumljivo, če „bomo mi znova zvišali cene petroleju.“

Tudi nadaljnja Fordova izjava, da „energetski problem zahodnega sveta postaja tako resen, da je težko odmislieti možnost vojaške intervencije za zagotovo nadaljne energetske oskrbe zahodne civilizacije“, je zlasti komunistični tisk označil za „ameriško grožnjo z atomsko vojno proti Arabcem“ ter so nekateri komentatorji pisali tudi o možnosti novega svetovnega spopada med ZDA in ZSSR, ki bi se razvil iz ameriškega vojaškega posega na Bližnjem vzhodu.

### Spopad med Čilom in ZSSR v Združenih narodih

Čilski predsednik gral. Pinochet je znova obtožil ZSSR in Kubo „krivde strahopetnega mola“, ker še do minu'e nedelje nista odgovorili čili glede izpuštstva na svobodo političnih pripornikov v ZSSR in na Kubi. Pinocheta vladani čakala na odgovor, za katerega večina opozovalcev meni, da ga ne bo, in je začela postopoma izpuščati politične pripornike, se pravi komuniste. Nekatere je izpuštila pod pogojem, da zapustijo Čile, drugim pa je dovolila, da ostanejo v državi.

Na zasedanju Glavne skupščine je bil sovjetski zunanjji minister Gromokist, ki je v svojem govoru prvi napadel sedanjo čilsko vlado in ji očital kršenje človečanskih pravic.

### SLOVENSKI IZSELJENCI — RESEN NARODNI PROBLEM

(Nad. s 1. str.)

Tretje obdobje pa spada v novo Jugoslavijo od leta 1945 do leta 1972 vključno. Računajoč par tisoč povratnikov, imamo dejansko stanje teh emigrantov 192.500 to je 7.100 ljudi na leto. Torej pod cesarjem Francem Jožefom — Nemcem izguba 3.400 ljudi; pod Kraljem Aleksandrom — Srbov zguba 2.000 in pod dosmrtnim predsednikom Brozem — pol Slovencem izguba 7.100 Slovencev na leto radi izseljenja. Danes je tudi že absolutno število emigrantov iz druge Jugoslavije večje kot v stari Avstriji v 67 letih.

Gornje številke kažejo narodno tragedijo, narod doma izgublja in to v času malega naravnega prirastka, tako ogromno število ljudi, da število Slovencev doma ostaja v najboljšem slučaju konstantno. Danes se tolažimo, če to so deloma izseljeni, deloma pa so to ekonomski emigranti, to je novi način razdelitve dela in slično. Vse to je na žalost pesek v oči. Slovenec je pred 100 leti emigriral iz točno istih razlogov; ker si je pač hotel tako kot danes izboljšati standard ali ker ni dobil dela doma. Upal bi celo trdit, da je pred 100 leti človek bolj mislil na povratak kot danes in dejansko statistika kaže na

30% povratnikov v prvi faz! Danes pa prostovoljnih povratnikov ni in ako smo si odkriti, moramo priznati da je danes razlika v standardu izredno velika. Poglejmo samo primer Nemčije: Povprečno zaslubi človek v Sloveniji Din 250.000 na mesec v Nemčiji pa zaslubi Din 1.040.000 (to je DM 1760). Pri taki razliki neha vsa domovinska ljubezen in tak človek se vrnil ne bo, razen, ako ga ga in silo napodijo domov.

Nikdar ni Slovenec emigriral iz prve Jugoslavije na avstrijsko Koroško ali italijansko Gorico in Trst; danes je to na dnevnem redu. Emigriral ni zato, ker ni hotel utoniti v tujem morju, še najmanj pa ne na obrnjenem ozemljju; emigriral tudi ni zato, ker je bil standard na avstrijskem Koroškem v Gorici in Trstu precej podoben slovenskemu. Danes pa smo priča tudi temu obrnemu izseljevanju in doživljamo stramo, da se premogni novi izseljeni takoj potujojo, tako, da morata Korošč in Primorec — Slovenca gledati še to sramoto.

Končujem z upanjem, da bodo novi časi prinesli zboljšanje v domovini in zamejstvu, da bo slovenski človek lahko ostal doma in da bo marsikateri izseljence lahko resno pomisli, kaj če se ne bi tudi jaz za stalno vrnil v svobodno domovino mojega očeta.

### Mednarodni teden

LETOS DECEMBRA se bodo se stali delegati petrolejskih držav, povezanih v OPEC (Organisation of Petroleum Exporting Countries) ter določili novo ceno petroleja. Venezuelski minister za rudarstvo je v zvezi s tem sestankom izjavil, da bodo ceno petroleju te države zvišale verjetno za nadaljnih 12 odstotkov, od 1. januarja 1975 naprej.

WILLIAM COLBY, šef CIA je po pisanih ameriški revije TIME izjavil, da CIA kot tako ni sodelovala pri zrušitvi Allendeja lanskem letu ter bi raje videla Allendeja izgubiti na volitvah leta 1976, „če bi sploh še prišlo do volitev pod njegovimi režimom.“ Glede milijonov, ki jih je CIA porabil v času za podporo elementom proti Allendeju pa Colby dejal: „Glasove lahko kupiš v ZDA in glasove lahko kupiš v Čile.“

ZA LETO 1982 ameriški astronomi napovedujejo hud potres v Los Angeles in v ostali Kaliforniji, na ozemlju, ki je eno najbolj izpostavljenih področij velikim potresnim sunkom. Leta 1982 da bo do potresa prišlo, ker se bo spet prvič po 179 letih zgrodilo, da bo vseh devet planetov sončnega sistema razvrščenih v vrsti na isti strani sonca, kar bo povzročilo veliko valovanje zemeljske skorje. Poleg tega bo leta 1982 tudi spet višek sončnih peg, ki se ponavlja vsakih 11 let.

PO POROČILIH TAJNIŠTVA ZN 32 državam prihodnje leto grozi gospodarski zlonam in z njim združena lakota, če jim ostali svet ne bo pravočasno prispeval na pomoč. Prizadetih bo nad 900 milijonov ljudi.

NORVEŠKA je objavila, da prepoveduje tujim državam ribolov na področju 50 milj od svoje obale. Pozneje namerava prepovedi raztegniti na razdaljo 200 milj.

NA PROSLAVI 25-letnice obstoja je Vzhodna Nemčija sprejela novo ustavo, v kateri ni več omembe o združitvi obeh Nemčij, pač pa odstavek, ki govori o pripadnosti Vzhodne Nemčije v sovjetski blok.

NA ČETRTI SINODI, ki jo je mlini petek z mašo začel papež Pavel VI. v Vatikanu, je v svojem govoru izjavil, da evangelizacije sveta ni mogoče izvajati z metodami in akcijami, ki vsebujejo nasilje ali revolucijo.

### Pred novim plesnim nastopom v San Justu

V nedeljo 13. oktobra praznuje Naš dom v San Justu spet obletnico svoje ustanovitve. Lani nas je v proslavo tega svojega največjega praznika presenetil z zelo uspelim plesnim večerom, bivši prvi plesavec ljubljanske opere Franci Čarman, sedaj v istem svojstvu v La Plati, je priredil koreografski prikaz slovenske vasi v preteklosti na podlagi narodnih melodij ter z gibi narodnih plesov. Ta večer je bil lani odkritje, kajti doslej so naše folklorne skupine nastopale samo s posameznimi pleši etnografskega pripovednega pomena, ne pa povezanimi v prizore in odrško dogajanje, v zgodbe pripovednega značaja.

Tudi letos je uspelo Našemu domu prirediti plesavec Čarmana za podoben nastop. Stanko Jerebič je sestavil nov tekst, libretto, za novo tako odrsko predstavo o slovenski vasi, ki naj bi jo ilustriral s slovenskimi plesnimi elementi na slovenske melodije mojster Čarman. Letos je vzel za snov prikazati delo na slovenski vasi v raznih letnih časih. Štiri letni časi, ki naslov koreografije, ki se začenja z zimom. Otroci postavljajo snežnega moža. Rajajo okrog njega. Nato se zbera ob Kravljem parčku medse in začenja se ljudski ples. Polka je v kazana... Jaz bi rad rudečih rož. Zato pa rečem jaz... ter Kol'kor kapljic, tol'ko let... melodije vseh teh pesmi dajo gib množičnem plesu, s katerim se zaključuje trgatev pa tudi jesen zaobljujo Anice in Janeza ob zadovoljstvu Kravljega...

Vso to koreografijo je zamislil in izdelal Franci Čarman s sanuškimi fanti in dekleti. Nič manj kot 34 oseb nastopa pri teh plesnih prozorih, 18 skupinskih plesalcev (devet parov), 6 baletk (kot viley) ter 10 otrok! Sedem različnih baletov v celoti, kar traža dobro uro in več nenehnega plesa na besede in melodije slovenskih narodnih pesmi, reproduciranih s ploščo. To obeta biti gotovo lepa predstava, uokvirjena z izvirnimi kulismi, ki jih je napravil Tone Oblak. Spored, ki je zahteval nekaj mesecov priprave!

„Množica včasih razruši s svojimi stotisočimi rokami vse; včasih pa se s svojimi stotisočimi nogami premika komaj tako hitro kakor žuželka.“ Francoski mislec Blaise Pascal (1623—1662)

### Iz življenja in dogajanja v Argentini

Na žalost je tedenska kronika tudi to pot zabeležila številne žrtve ekstremističnih napadov. Tako so med drugim padli polkovnik Grassi, Kapetan Brzić, in na strani levice eden njenih najvidnejših intelektualnih predstavnikov, Silvio Frondizi, brat bivšega predsednika države Artura Frondizija.

Dalje kot dejanski napadi pa so še grožnje. Desničarska organizacija AAA (Alianza Anticomunista Argentina — Argentinska protikomunistična zaveza), je mnogim predstavnikom levice na političnem, vzgojnem in kulturnem področju poslala grožnje, katerih učinek je bil ta, da so bivšima rektorjem bue-nosaireške univerze, dr. Puiggrusu, dr. Laguzziju, sledili številni profesorji, gledališčni in televizijski igrači, umetniki v inozemstvu.

Vendar je vlada, ob takem poplavu nasilja kot ga država doživlja zadnje tedne, ostro reagirala. V četrtek je predsednica ga. María Estela Martínez de Perón ostro napadla vse ekstremistične organizacije in jih obtožila, da je edini njihov namen uničiti demokracijo in narodne ustanove. Pozvala je vse narod na skupno fronto proti prevratnikom. Istočasno je vlada poslala v Kongres zakonski osnutek o protiprevratni zakonodaji. Ta je zakon potrdil čeprav so nekateri poslanci opozicije (konzervativci, radikali) zahtevali spriz-

membe nekaterih točk. Vendar celotna zakonodaja ne bo pomagala, ako varnostni organi ne bodo resno začeli nastopati proti vsem tem izpadom nasilja.

V soboto 28. se je sestal Congres Pionistične stranke Partido Justicialista. Morali so izvoliti novo vodstvo Višjega sveta, ki nadzira strankino delovanje. Kot so opazovalci pričakovali, je bila za predsednico izvoljena gospa María Estela Martínez de Perón, za prvega podpredsednika poslanske zbornice in bivši začasni predsednik države Raúl Lastiri.

Medtem je vlada na sindikalnem podlu dosegla relativen mir. Učiteljska federacija je objavila, da zaenkrat ne bo izvedla novih stavk, kajti odprtja je pot do razgovorov s poslanci in senatorji Vzgojne komisije Kongresa. V Tucumanu se je posrečilo neutralizirati stavko sladkornih delavcev; kordobski mehanični so tudi nrišli do poravnave; bue-nosaireški grafični sindikat pa ni vzdržal vladne ofenzive, medtem ko se je izjavilna tridnevna stavka, ki jo je napovedal, je vlada (po odzivu sindikalne osobnosti dosedanjim vodjem) organizirala nov sindikat. Tako se je malo zlepila, malo pa sli, vrnili mir na delavsko področje. Sedaj pa se pripravlja Velika paritetna komisija, ki naj preuči povisico plač, katere zahteva CGT. Inflacija je namreč že do konca uničila zadnjo povisico.

### Pogreb Jakoba Žakla

V nedeljo, 15. septembra, je bila krsta s truplom Jakoba Žakla, ki ga je 11. septembra v Gorici zadeala srčna kap, prepeljana v Cleveland. Na mrtvaši oder je bil položen v Grdinovem pokrovem.

V pondeljek zvečer je vabilo k molitvi za svojega pokojnega člena. Društvo slovenskih protikomunističnih borcev. Rožni venec je molil g. dr. Pavel Krajnik. Pred molitvijo se je poslovil od pokojnega z žalostinkami pevski zbor „Slovenski fantje“, pri katerem pojeti tudi dva Zakljeva sinova. V tork so člani raznih društev molili ob krsti. Pa tudi sicer so številni rojaki hodili kropiti rajnega Žaklja.

Pogreb je bil v sredo, 18. septembra, iz Grdinovega pogrebnega zavoda v cer-

kev sv. Vida, kjer je bila darovana koncelebrirana sv. maša. Somaševali so ga, Julij Slapšak, Jože Božnar, Jože Varga, Jože Vovk, Vinko Žakelj, Jože Cvelbar, dr. Pavel Krajnik, dr. Franc Blatnik in Jože Sraka. Sv. maše, kateri je prisostvoval tudi msgr. Louis Baznik, se je kljub delavniku udeležilo izredno veliko rojakov in tudi pogreba samega ita pokopališče Verni duš, ki je odaljeno 55 km iz Cleveland. Od duhovnikov so udeležili pogreba na pokopališče gg. Vinko Žakelj, Jože Cvelbar, dr. Blatnik, dr. Krajnik, Jože Božnar in Jože Sraka.

Kot prijatelj in sodelavec pokojnega Žakla se je pozval cd. njega Janez Ovsenik,

„V pogrebem sprevodimo smo, da sem, na pokopališču, spremili mizo, ki to označa zasluži, ker v svojem življenju ni proti svojemu spoznanju ničesar storil, ni iskal stranpotov, ni poznal kompromisov. V tej, luči moramo presočiti vse njegova dejanja, vse njegovo bogato življenje.“

Bil je zaveden Slovenec. Ko so nemške horde leta 1941 pridrite v Slovenijo, so tako takoj preseili v Srbijo, ker doma bi jim bil močno nevaren.

Med nami v Clevelandu je na široko zagrabil za reševanje perečih zadev, ki so tlačile novo priseljene, ki smo se umaknili pred nasilnostjo nove oblasti v naši domovini Sloveniji. Iz te skrbi je bil urejen Baragov dom, ki je v začetku vse združeval, ko nismo dobili prostora druge. Koliko zasnov in organizacij je iz teh prostorov izšlo, more precenčiti samo tisti, ki našo preteklost presocja iz res nepristranskega stališča. In vsemu temu je skorč vedno naš Jakob duša, pobudnik.

Jakob Žakelj je bil po prepričanju neizprosen protikomunist. Nekajkrat je tvegal svoje življenje, da bi preprečil njegovo znamenje. V taki prizadevnosti je takoj v začetku storil vse, da se je ustanovila Zveza društv slovenskih protikomunističnih borcev. Odklanjal je vsako misel na kako popuščanje ali sodelovanje, ki bi bilo kakorkoli v zvezi z razvojem izmirjanja razmer; preprčal je, da vsak, kdor se komunizmu približa, e že v nevarnosti, da bi zašel v njegove mreže, iz katerih se več ne izmolnil.

Jakob Žakelj je bil prepričan, da je Slovenska krščanska demokracija — Slovenska ljudska stranka zasnovana na najbolj zdravi podlagi, da vodi politično življenje slovenskega naroda. Njen program in načela je povsod zagovarjal in se je v njeni organizaciji vidno udejstvoval. Zavedal se je, da je najnajstnejša politična organizacija v tujini, ker jo mora naš narod v domovini prestajati pod vsljicem komunističnega režima.

Zbrali smo se ob odprtjem grobu moža, ki je bil globoko veren. Vse, kar je Cerkev v zadnjem času v zunanjosti oblikovala slovensko občinstvo. Preprčeni smo, da tak nastop propagande niti ne potrebuje, dovolj naj bo samo naznani. In ni več nečejo biti te vrstice. Kakor lantska prireditev, ki je bila prva te vrste, bo tudi letosna gotovo razgibala slovensko občinstvo. Preprčeni smo, da tak nastop propagande niti ne potrebuje, dovolj naj bo samo naznani. In ni več nečejo biti te vrstice. Kakor lantska

**Novice iz Slovenije**

**LJUBLJANA** — Na Mali Šmarenu, 8. septembra je nadškof Jožef Pogačnik posvetil novo cerkev, sezidano v Ljubljani po drugi svetovni vojni. Cerkev so sezidali v Kosezah, kjer so pred desetletjem ustanovili župnijo, ki šteje okoli 12.000 prebivalcev, od tega jih je 8.000 krščenih in nekaj manj praktičnih katoličanov. Obreda posvetitve so se udeležili še sarajevski nadškof Smiljan Čekada, ljubljanski pomožni škof Stanko Lenič, zastopnik nunciature iz Beograda in več duhovnikov, v glavnem nekdanjih koseških kapelanov. Cerkev, ki je posvečena Materi božji Mariji, je sad desetletnega prizadevanja sedanjega župnika Jožeta Peterclja, ki je maja 1964 začel z uradnim postopkom za pridobitev zemljišča in gradbenega dovoljenja. Pot je bila težka, ker so mnogi misili, da nova cerkev ni potrebna, in to ne samo tisti, ki niso kristjani. Načrte za cerkev je pripravil arhitekt prof. Tone Bitenc, osnutke za bavni okni pokojni Stane Kregar, delo pa je opravilo podjetje Tehnika v času od 11. oktobra 1972 do 15. januarja 1974. Potem pa so morali čakati še na tehnično odobritev in na Marijino vnebovzetje, ki je bila v novi cerkvi prva sv. maša. Po obredu posvečenja je nadškof Pogačnik izrazil željo, „naj bi ta cerkev postala romarska, saj je posvečena Materi božji, kamor naj bi prihajali vsaj ljubljanski romarji in naj bi tu proslili za ohranitev vere in medsebojne krščanske ljubzni“. Nadškof Čekada pa je za sklep rekel: „Ko opazujem vaše cerkve, ki so vse po vrsti lepe, okusne in estetske, bogate z umetniškimi deli, tedaj se zavem, kako velik kulturni pomen je imela katoliška Cerkev v zgodovini slovenskega naroda. Ta cerkev se v resnicu nima česa sramovati niti v preteklosti niti v sedanosti“.

**CELJE** — V Celju so 4. septembra končali s pastoralnim tečajem verskega pouka, katerega se je udeležilo več kot dve tretjini katehistinj in katehistov s celjskega območja. Na tečaju so v glavnem študirali silno važno vprašanje — o usposabljanju staršev za versko vzgojo otrok. Družina je pač prvo in najugodnejše okolje za pridobivanje, oziroma posredovanje vrednot.

**LJUBLJANA** — Rakovniška cerkev Marjave Pomočnice je 8. septembra praznovala 50-letnico posvetitve. Na slovesnosti so tudi obhajali spomin prvega slovenskega marijanskega kongresa, ki je bil v Ljubljani leta 1924. Cerkev so za 50-letnico prenovili, načrte za prenovitev notranjščine sta izdelala inž. Jože Košir in Jože Marinko. Pobudo za rakovniško cerkev so dali salezijanci kmalu po svojem prihodu v Slovenijo; leta 1902 so ustanovili društvo za gradnjo in leta 1904 je bil blagoslovljena temeljni kamen. Toda nastalo je nešteto težav, leta 1908 so napol dograjeno cerkev blagoslovili, nato pa je zmanjšalo sredstev, pozneje je nadaljevanje del prekinila prva svetovna vojna. Leta 1923 sta slovenska škofa Jeglič in Karlin spodbudila slovenske vernike, naj pomagajo cerkev dograditi in leta 1924 je bilo delo res končano. Tako je 8. septembra 1924 na trgu pred Križankami škof Jeglič s papeškim nuncijem Pellegrinettijem okronal kip rakovniške Marije Pomočnice, ki so ga nato v veliki procesiji prenesli na Rakovnik. Tu je

vrednot, mimo navodil in razlag tistih, ki so postavljeni, da Cerkev vodi.

Zbrali smo se ob odprttem grobu moža z velikim socialnim čutom. Koliko si je prizadeval, da je sodeloval z dr. Mihom Krekom in je s pomočjo Lige slov. kat. Amerikanec prislo v svobodni svet mnogo beguncem, da si tu ustvarijo možnost poštenega, urejenega življenga. V nekaterih primerih je v nevarnost postavljali svoje lastno premoženje. Koliko težav je večkrat moral premostiti, ker se nekateri novopriveljni niso čutili dolžne izpolnitvi obveznosti, katere so prevzeli, predno so se mogli dodeliti. Liga slov. kat. Amerikanec mu je bila priraslata k srcu in v okviru nje je zadnji čas izvedel široko akcijo za podporo Domu sv. Družine v Gorici, da bi v tem zavodu vzgajali mlaude ljudi v zavedne Slovence, ki bi kljubovali tujemu pritisku pojaljančevanja. Dano mu je bilo, da je v tem Domu sv. Družine zaključil svojo življensko nalogo.

Jakob Žakelj je seveda bil tudi človek, ki se je svojih uspehov veselil in v njih dobival novih moči, bil pa je deležen tudi porazov, ki ga pa niso spravili v malodušnost. Bog je čudovito ustvaril svet in urel življenje. Poražanje, razvoj, polnost moči in nazadnjie konec, smrt, ki vse izvravna, vse izenači; stvar, telo, postane materija, mrtva se-

nato kardinal, salezijanc Cagliero posvetil novo cerkev ob navzočnosti stotisočlavec. In 8. decembra istega leta je maševal v njej tudi tedanji katoviški škof, salezijanc Avgust Hlond, poznejši poljski kardinal.

**LJUBLJANA** — Starejši Ljubljani so se pritožili upravi Mestnega avtobusnega podjetja, da jih na avtobusih zaradi silovite vožnje mnogih šoferjev na ovinkih meče iz določenih sedežev. In podjetje Viator je pritožil ustreglo: dalo pritrditi ob spornih sedežih posebne države. Toda zgleda, da šoferji s „silovito vožnjo“ nadaljujejo in tako je sedaj več kot polovica teh državjev že odtrgana in potnike spet meče na ovinkih po tleh avtobusov.

**LJUBLJANA** — Po zadnjih podatkih se je članstvo v komunistični partiji v poldrugem letu zvišalo za 12.000 in jih je sedaj 72.000. Centralna konferenca Zveze komunistov Slovenije — kot je uraden naslov partije — pravi, da je to zvišanje „odsev vse večjega zaupanja ljudi v ZK in organiziranega pripravljanja mladih ljudi in delavcev za sprejem v partijo“.

**LJUBLJANA** — V Sloveniji je 194.000 upokojencev, po en upokojenec na 3,4 zapolenega. Po statistiki se Slovenec upokoji povprečno pri 57 letih ko ima 35,1 let dela za seboj, Slovenka pa pri 54 letih s 28,2 leti služene dobe. In povprečno slovenski upokojenec prejema 65% svoje plače. Pa še en podatek: Pokojnino uživa Slovenec povprečno 14 let in 8 mesecev, Slovenka pa 17 let in dva meseca.

Umrli so od 6. do 13. septembra 1974.

**LJUBLJANA** — France Habinc (81); Anton Pečnik, up.; Lea Vrišer, Marija Hanekam r. Novak, Stanko Klemeč up. (82), dr. Dušan Šircelj, otr. zdravnik, inž. Lovro Lavrič, kemik, Ferdinand Sedej up. (85), Josipina Pieljek r. Čermelj (87), Franc Hočevar, pek, pom. v p. Srečko Janežič, knjigov. knjižnica Akad. Zn. in Um., Izidor Končan, sklad, Zdenka Lorenz r. Marn, Franc Kandus dipl. pravnik v p., Josip Batis up., Jože Perdič, gradb. delov., Stane Pristavec up. ptt., Pepca Perpar, ing. arh. Ivo Medved, Valentin Berce up., Gabrijela Katona r. Kavčič, Jožica Lipič, poslovodja, Amalija Carli r. Kranjc, Savo Gorišek, šofer v p.

**RAZNI KRAJI** — Ana Zavrl, gostilničarka, Zg. Bitnje, Erna Zrimšek r. Zupančič, Bizovik; Tončka Jenko r. Lovšin (87), Novo mesto; Rudi Černič, Črnivec; Alojz Slavec, Sežana; Anica Bakovnik, notarjeva vd., Kranj; Ivan Kopravnikar, up., Senožeti; Frančiška Škofic r. Šegatin, Mengš; Lidija Zupanc r. Cigoj, Novo mesto; inž. Alojz Lušenc, Maribor; Rozalija Klarj r. Jenčak (79), Hoče, Janko Korbar, Kranj; Franc Baloh, obhodnik proge, Most na Ščeni; Ana Žuža, (96), Žalec; Jožef Kranjec r. Kralj, (77), Bukovica; Helena Pelč, Kranj; Ema Jovan r. Mešič, Maribor; Marlena Jahič, Tržič; Franc Gelze, skladaličnik, Ribnica; Franc Špenko, delavec, Vodice; Cecilia Kranjčič, Velenje; Jaka Kurn, upr. pošte, Komenda; Boris Pahor, Gradišče; Srečko Čučaj, Celje; Ana Jeršič r. Mehle, Višnja gora; Jakob Špir, up., Kamnik; Nežka Ciber, Iška Loka; Franc Cerk (69), Borovnica; Franjo Cerar, up., Kranj; Milan Rus, tonski snemalec, Grosuplje; Stane Jalovec, up., D. M. v Polju; Anton Brčan (64), up., Višnja gora; Franc Roglič, rez. kap. v p., Dolgo Brdo; Frančiška Debevec — Krkotova mama — Žerovnica pri Cerknici; Laopold Koščina, prof. v p., Maribor; Agata Medvešek, up. (80), Šentvid, Jože Arh, Leskovac pri Krškem.

stavina, prah. Ni več razlike med rečnim in bogatim, med preprostim in izobrazencem, med nasprotnikom in prijateljem: kar je iz zemlje, se k njej vrne, le pri človeku Duh ostane, ki poleti k svojemu izvoru: Bogu, v katerem je poročno večnega življenja in tudi vstavljenje mesa.

Prijatelj Jakob! S spoštovanjem se poslavljamo od Tebe. Bog naj ti obilno poplača vse, za Tvojo dobro voljo, za vse Tvoj trud. Teh besedi nisem govoril, da bi Tebe slavil, ker zunanjo slavo si Ti vedno zametal, bolj so veljale nauči, da bi skušali vedno in povsod izpolniti svojo življensko dolžnost.

Jakob Žakelj, v miru počivaj v slobodni ameriški zemlji, saj zaradi ljudne besede do svobode ne bo Tvoje truplo pocivalo v rodu slovenski zemlji.

V imenu kanadskih Slovencev se je ob grobu poslovil Peter Markež L. L. M., nakar je zbor „Slovenski fantje“ zapel „Gozdi je že zelen“ in „Angelček varuh moj“. Načelstvo SKD-SLS so začeli pri pogrebu glavni tajnik Jože Melaher, podpredsednik za Kanado Peter Markež in predsednik krajevnega odbora v Clevelandu, Janez Ovsenjak. Pogreba se je udeležil tudi prof. Janez Grum iz Milwaukee.

Po pogrebu je bila pogrebščina v Barabovem domu, ki je bil Jakobu Žakelju dejansko drugi dom zadnjih 20 let.

## SLOVENCI V ARGENTINI

### Osebne novice

Poroka. V cerkvi sv. Tarcizija sta se 25. septembra poročila Ernesto Roberto Bruno in gdje Ančica Kralj. Za priča sta bila dr. Shuji Murata in nevestina mati ga. Ančica Kralj. Poročil je zakonski par g. Jože Košček. Novoporočenec je skreno estitomato.

Krst. Pri sveti Marti v Moronu je bil 8. septembra krščen Gabriel Anton Zarnik, sin Ivana in ge. Marije roj. Pirc. Botri so bili ga. Ivana Braun in Vinko Zarnik. Krščeval je g. dekan Ciril Milavc. Srečnim staršem naše čestitke.

### Mladinski dan na Pristavi

SDO in SFZ v Moronu sta v nedeljo, 15. sept. pripravili mlađinski dan s pestim sporedom, ki bi bil tudi prijeten za mladino in ostalo občinstvo, če bi muhasto pomladansko vreme tako nagašalo.

Dopolninski športni spored je bilo zaradi dejstva možno le deloma izpeljati, tudi dviganje zastav je zaradi slabega vremena odpadlo. Proti poldnevu se je vreme toliko ustalilo, da je bilo upati na večje možnosti popoldanskog sporeda.

Sv. maša je daroval župnik Matija Lamovšek in v nagovoru dal mladini lepih napotkov za njihovo nadaljnjo delo na krščanskem in slovenskem področju. Po maši je bilo kosilo za rojake, ki so že do takrat zbrali na Pristavi.

Popoldanski spored se je začel ob navedenih urah. Slovenska in argentinska zastava sta zavirali v vetru z drogov, ki sta ju v narodni noši oblecena slovenska dekle in fant strumno držala sredi ritmičnega nastopa najmlajših, naraščajnic in naraščajnikov ter članic in članov pristavnih SDO in SFZ, kateri so se pred občinstvom zvrstili tako, da se je vsa vaja spremenila v prikaz slovenske družine: oče, mati, hči in sin, sedanj in bodoči slovenski rod v Argentini.

Sledil je pozdravni govor predsednika zveze SFZ Francija Žnidarja, ki je med drugim poudarjal: „Vsakdo od nas mladih, ki smo članji slovenske skupnosti v Argentini, ima pravico in dolžnost do sodelovanja pri skupnem delu, je odgovoren za to, zase, za svoje tovariše in za Zvezco samo... Gre za graditev oblikovanje osebnosti, ki naj temelji na odgovornosti, vztrajnosti, globokem začinjanju za delo, ki ga slovenska skupnost opravlja v korist mladini, zlasti še, če je pri tem mladina sama tista, ki si ga je zamilila... Harmonija našega dela naj nam bo vodilo, to delo pa izvršeno v pravem in čistem slovenskem duhu, v sodelovanju med mlajšimi in starejšimi članji obeh naših mlađinskih organizacij.“

V imenu moronske SDO je spregovorila predsednica Mimi Kočar, ki je podala naslednje misli: „Mlađinske organizacije so najvažnejši faktor medsebojnega sodelovanja v slovenski skupnosti. Škoda bi bilo zamuditi vsako priliko, ki nam jo nudijo starejši izkušeni ljudje, bodisi z govorji bodisi z dejanijski.“

Predsednik SFZ na Pristavi Pavel Fajdiga pa je nagovoril zbrano mladino in goste takole: „Spoštovani navzoči, pozdravljeni! Da — pozdravljeni vsi Slovenci dobre in svobodne volje. To je naš mlađinski pozdrav; mladi — to smo mi; ti, ki smo se predstavili in še nešteto drugih, ki nam tiso in nizvodno pomagajo. Ni nas veliko, tudi premano ne. Zadost naša je in se več nas bo. Narod potrebuje — ne preveč — samo zadost ljudi, ki ga ljubijo. Tako smo mi! Tukaj smo, sinovi Slovenije! Bog živi vas, Bog živi nas, Bog živi vse Slovence!“

Z odobravanjem sta mladina in občinstvo nagradila vse tri govornike. Ob napovedovanju Lučke Pavšer se je razvilo nato naslednji kulturno-prosvetni program:

Najmlajši, dekle in dečki so se pod vodstvom Jožice Kopač igrali in „borili“ z balončki, da so jim končno vsi pospovedali, da so vse dobri v tekmovanju.

Dekleta tretje starostne dobe so nato izpeljala lepo ritmično vajo s palicami. Naučila jih je Mariči Dolinšek.

Ob spremljavi harmonike je nato skupina deklet zarajala pred gledalci. Tudi te je naučila Jožica Kopač. Prav tako je pripravila ponazoritev belokranjskega motiva „Pobelilo polje z ovčami“, v katerem so nastopile deklice v belokranjskih nošah.

Zaključek je že znana folklorna skupina s Pristave v narodnih nošah zaplesala več narodnih plesov. Vodi Jurij Ahčin.

Program je napovedovalka zaključila z drugo kitico mlađinske himne: Duh osvaja nam vesolja, / a srce ustvarja dom; / vsem je naša ena volja, / da Slovenec sem in bom.

Gostje in mladina so se potem v pozne ure zadržali na Pristavi, ob prijetnem pomenku in na plesu po ritmu orkestra Woodstock.

### IZ MENDOZE

Dvajsetletnica dušnega pastirstva g. Jožeta Horna v Mendozi

V začetku septembra je poteklo dvajset let, odkar je prišel med mendoški Slovence pastirčav č. g. Jože Horn. Slovenska skupina ga je takrat sprejela s pozdravnimi besedami v Sloveniji: „Slovenska sreca ga sprejemajo medse za dostajo in globoko zahvalo, da si je izbral mesto duhovnega pastirotvanja med nati. Želimo mu srečno bivanje v Mendozi; rojaki pa mu bomo lajsali težo njenega pastirotvanja.“

Če smo spremjali v nedeljo, 15. septembra, kar so rojaki pripravili svojemu dušnemu pastirju za ta njegov jubilej, pač so zadoščenjem ugotovimo, da so

se zgornje besede v teknu dvajset let izpremenile. Ves dan, ki smo ga preživel v skupnosti z našim dušnim pastirjem v svoji sredi, je bil viden izraz tega, kar je mendoški „Glasnik“ za to priložnost napisal: „Društvo Slovencev v Mendozi izraža g. Jožetu Hornu in imenu svojih članov v vseh rojakov svojo globoko hvaložnost za ves njegov trud in prizadevanje ter mu v zvesti vdano-

stvo. Vrsto se veseli in trdi dnevi, ure upanja in skrb... Zahvaljuje naj se s Teboj Bogu Tvoji verniki, slovenski rojaci v Mendozi... Cestitam Ti k delu, ki si ga opravil in se Ti zahvalim, da si to mesto sprejel ter danes ohranil... Ob tej priložnosti se zahvalim vsem rojakom, ki so s Teboj sodelovali... Za naprej Tebi in vernikom želim božji blagovolj v pozdravu vse!“

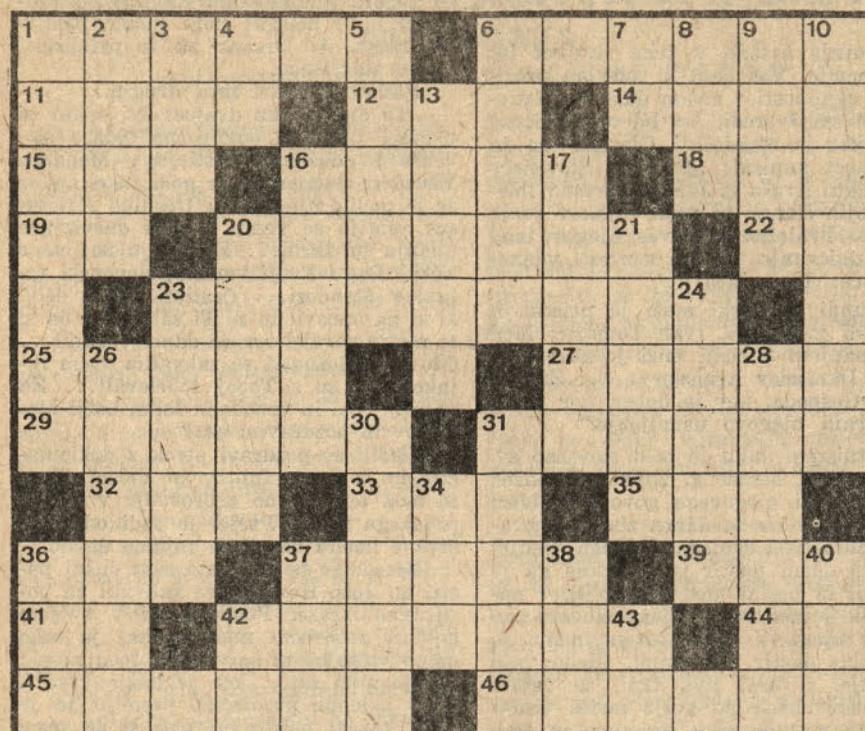
Sledili so pozdravi otrok z deklamacijo in šopkom, fantov in deklet, žena in mož ter končno zborovodje v imenu pesvskega zbora. Prejel je tudi od Društva v imenu vernikov knjižno darilo.

Besedo je povzel nato sam dušni pastir g. Jože Horn in se zahvalil za pozdravne izraze. Poudaril je v svojem govoru predvsem misel, zakaj je tako dolgo vztrajal in še vztraja med nam: vse že tako zato, „ker se imamo radi“.

S sklepno pozdravno pismo je se jeno končal pozdravni del, ki je vsem navzočim izvenel v toplih in raznečenih čustvih ganotja.

Ko so bile v dvorani postavlj

## DEVETA NAGRADNA KRIŽANKA



Vedoravno:

1) Prijazen. 6) Nerodoviten. 11) Čaravnija. 12) Ta in oni. 14) Vojaška utrdba. 15) Marijina mati. 16) Jed. 18) Lirične pesmi herojske vsebine. 19) Obstojaz. 20) Odmer v verzu na koncu stope. 22) Medmet, ki izraža naveličanost. 23) Srednja šola. 25) Čriček. 27) Izumitelj, pisatelj. 29) Kdor se nepoklicno ukvarja s čim. 31) Roditelji. 32) Poseduje. 33) Prva žena. 35) Latinske začetnice za: naj počiva v miru. 36) Domače živali. 37) Človek. 39) Oblika osebnega zaimka. 41) Nikalnica. 42) Slabokrvnost. 44) Znak za baker. 45) Moški, ki se lepo oblači in uglaljeno vede. 46) Instruiran.

Navpično:

1) Plagomo, v teku časa. 2) Preteklo leto. 3) Predplačilo. 4) Pritrdilnica. 5) Besedna esnova. 6) Ime evangelista. 7) Španski člen. 8) Organ. 9) Naravna tekočina. 10) Ogoljufa. 13) Vprašaš. 16) Hvalnice, državne pesmi. 17) Kdor je po izvoru iz Azije. 20) Predpisana prehrana. 21) Solata iz pečenih paprik, jajčevcev, česna in feferenov. 23) Utežne mere. 24) Predverje starokrščanske bazilike. 26) Ideja. 28) Otroška bolezen. 30) Nenasmejan. 31) Izumitelj cepiva proti otroški paralizi. 34) Znan. 36) Naseanja. 37) Osebni zaimek. 38) Medmet za uspavanje otroka. 40) Član zgodnjeveškega barbarskega plemena. 42) Znak za srebro. 43) Znak za zlato.

Izmed pravilnih rešitev, ki bodo poslane do 31. oktobra 1974 na naslov: V SLOGI JE MOČ, Bm. Mitre 97, Ramos Mejia, bomo izrebeli nagradno knjižico z vpisom vlogo \$ 100.-

## SLOVENSKI DOM V SAN MARTINU - Córdoba 129

**Velika Sanmartinska TOMBOLA**  
v nedeljo, 6. oktobra ob 15.30  
Po tomboli: velika ljudska veselica  
s sodelovanjem PLANIKE

18 OBLETNICA NAŠEGA DOMA V SAN JUSTO  
13. oktobra 1974

## DOPOLDNE

- Ob 8 ● V katedrali sv. maša za rajne in žive člane.  
Msgr. Anton Orehar
- Ob 9 ● Duhovna misel in blagoslov mladinske dvorane France-ta Balantica. G. dr. Alojzij Starc.  
● Pozdrav predsednika Našega doma g. Staneta Mustarja  
● Slovenske pesmi bodo izvajali šolski otroci in mladinski pevski zbor pod vodstvom gd. Anice Mehle in g. Andreja Selana  
● Pozdrav predsednika Zedinjene Slovenije: Božo Starha  
● Pozdrav mladinskih organizacij: SFZ, Franci Štrubelj, SDO, Marija Groznik

## POPOLDNE

- Ob 17 ● Pozdrav predsednika NO g. Miloša Stareta  
● Sanjuška mladina nam prikaže v baletu in pesmi

**Štiri letne čase**

Koreograf: Franci Čarman — Scena: Tone Oblak  
Lučni efekti: Pavle Malovrh — Režiser: Stane Jerebič  
Napovedujeta: Marta Malovrh - Tone Erjavec

Do 24. ure prosta zabava

Sodeluje DUC IN ALTUM

**PAKETE ZA BOŽIČ**

kakor tudi denar, najvarneje in najboljše odpošilja

**JADRAN PAK**

Ulica Monte 2049 (višina Rivadavia 6400)

Colectiv 132 in 133 do Carabobo 700

Uradne ure od 15 do 19, ob sobotah od 10 do 12

Pismena naročila, kakor tudi giro na naslov

ZDENKA KALEČAK, Casilla No. 340, Correo Central, Buenos Aires

Vse pošiljke so zavarovane!

## SLOVENSKI NARODNI PRAZNIK

**29. OKTOBER**

## IN DAN SLOVENSKE ZASTAVE

## S p o r e d :

ob 19.00 — sv. maša v cerkvi Marije Pomagaj za vse, ki so delali in se žrtvovali za slovenski narod.

ob 20.00 — v dvorani proslava: 1. pozdrav slovenske mladine — član SKAD-a.

2. slavnostni govornik — predsednik Narodnega odbora za Slovenijo — Miloš Stare.

3. Slovenski narodni program ob 30-letnici Slovenskega odbora za Slovenijo (besedilo: dr. Tine Debeljak; režija: Maks Boršnik).

ob 20.45 — Slavnostna večerja.

V soboto, 26. oktobra 1974

Pripravljalni odbor

**DR. JUAN JESÚS BLASNIK**špecialist za ortopedijo  
in travmatologijo

C. José E. Uriburu 285, Cap. Fed  
Zahtevajte določitev ure na  
telefoni 49-5855.  
Privatni telefon: 628-4188  
Ordinira v torek in četrtek  
od 17 do 20

**JAVNI NOTAR FRANCISCO RAUL CASCANTE**Escríbano Pùblico  
Cangallo 1642 Buenos Aires  
Pta. baja, ofic. 2**SKAD**

vabi na sestanek, ki bo v soboto,  
5. oktobra, ob 20 v Slovenski hiši.  
Predava

dr. Milan Komar

tema: Univerza

## DRUŠTVENI OGLASNIK

Izšla je brošura „Zadružništvo, temelji gospodarske osamosvojitve“, ki jo pripravil g. Rudolf Smersu. Lahko jo dobite v društveni pisarni in v Slogi.

Film o slovenskem dnevu bom predvajal 11. oktobra ob 20 v Slovenski hiši

**Kreditna zadruga S. L. O. G. A**

Bartolome Mitre 97 T. E. 658-6574 Ramos Mejia

Uradne ure: ob torkih, četrtekih in sobotah od 16—20.



Vsem znancem in prijateljem sporočamo, da je 30. septembra odšel od nas, v osemdesetem letu starosti, krepljen s tolažili vere, naš ljubljeni mož, oče, stari oče, tast, brat, stric, gospod.

**DRAGO KOBI**

industrijalec in posestnik

Pogreb je bil 1. oktobra 1974 na pokopališče Chacarita v Buenos Airesu.  
Našega dragega priporočamo v molitev.

## Zalujoči:

Žena: Mia

Sinova: dr. Drago z ženo Katjo  
dr. Marjan z družino

Brat: Anton z ženo

Sestri: Franka vdova dr. Zupan  
Dana vdova dr. Gruden

Nečak: Dragan Barle z družino

Buenos Aires, Ljubljana, Nabrežina

**ESLOVENIA LIBRE**

Editor responsable: Miloš Stare

Director: Tone Mizerit

Redacción y Administración:

Ramón Falcón 4158, Buenos Aires

T. E. 69-9503

Argentina

Uredniški odbor:

Miloš Stare, Pavel Fajdiga,

dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj

in Tone Mizerit

Correos Central (B Argentino	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad  
Intelectual N° 2.233.341

Naročnina Svobodne Slovenije za 1. 1974 za Argentino \$ 135.— (18.500) — pri pošiljanju po pošti \$ 140.— (14.000). ZDA in Kanada 16 USA dol.; za Evropo po 19 USA dol.; za pošiljanje z avionsko pošto. Evropa, ZDA in Kanada za pošiljanje z navadno pošto 12 USA dol. Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Buenos Aires. T. E. 33-7213.

**Celodnevna prireditev**V ROŽMANOVEMU ZAVODU  
V ADROGUEJU

bo v nedeljo, 27. oktobra

Vljudno vabljeni!

## 19. oktobra 1974

## BUENOSAIRESKI SLOVENSKI

## OKTET

Vas vabi na

**KONCERT**ki bo v dvorani Slovenske hiše  
ob 20.30 uriPo pričetku programa ne bo  
dovoljen vstop v dvoranoVstopnice v predprodaji  
v Dušnopsatirski pisarni